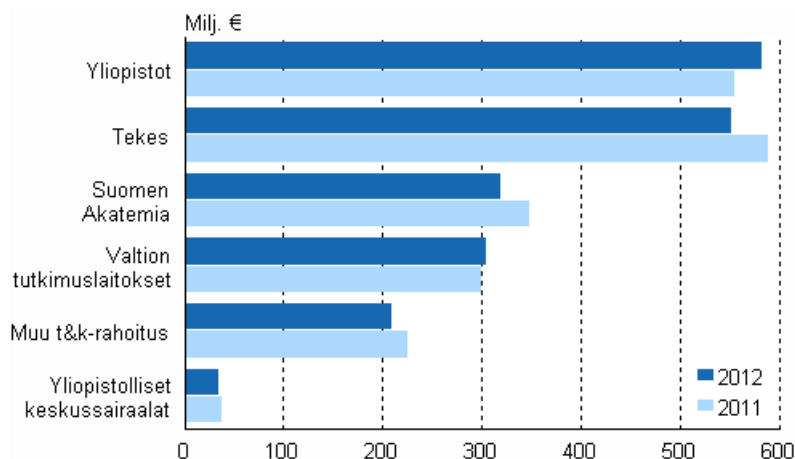

Tutkimus- ja kehittämisrahoitus valtion talousarviossa 2012

Valtion t&k-rahoitus laskee 55 miljoonaa euroa vuonna 2012

Valtion vuoden 2012 talousarvion määrärahoja ja myöntämisvaltuuksia kohdennetaan tutkimus- ja kehittämistoimintaan 2 010 miljoonaa euroa. T&k-rahoitus laskee Tilastokeskuksen mukaan edellisvuodesta lähes 55 miljoonalla eurolla. Vähennykset kohdistuvat lähinnä työ- ja elinkeinoministeriön sekä sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonaloille. Julkisen t&k-rahoituksen osuus bruttokansantuotteesta laskee 1,0 prosenttiin.

Valtion tutkimus- ja kehittämisrahoitus organisaation mukaan 2011–2012

Lähde: Tilastokeskus

Työ- ja elinkeinoministeriön rahoituksen 41 miljoonan euron vähennys johtuu lähes kokonaan Tekes – teknologian ja innovaatioiden kehittämiskeskukseen valtuuksien ja teknologiamäärärahojen leikkauksista. Tekesin t&k-rahoitus laskee 590 miljoonasta 552 miljoonaan euroon. STM:n hallinnonalalla tutkimus- ja kehittämistoimintaan osoitetaan runsaat 11 miljoonaa euroa aiempaa vähemmän. Opetus- ja kulttuuriministeriön rahoitus säilyy ennallaan. OKM:n hallinnonalalla yliopistotutkimuksen rahoitus kasvaa 28 miljoonaa euroa ja on kaikkiaan 583 miljoonaa euroa. Suomen Akatemian jakama tiederahojus sen sijaan laskee 29 miljoonaa euroa 321 miljoonaan euroon.

Valtion tutkimuslaitosten budjettirahoitteisen t&k:n kokonaissumma on 306 miljoonaa euroa. VTT, Teknologian tutkimuskeskuksen t&k-rahoitus nousee edellisvuodesta vajaalla seitsemällä miljoonalla eurolla 93 miljoonaan euroon. Geodeettisen laitoksen rahoitus kasvaa suhteellisesti eniten, 45 prosenttia, vajaasta neljästä yli viiteen miljoonaan euroon. Tutkimuslaitokset arvioivat valtion talousarvion ulkopuolisen tutkimusrahoituksensa määrän nousevan 286 miljoonaan euroon, mikä on 15 miljoonaa euroa edeltävää vuotta enemmän. EU:lta saatava tutkimusrahoitus kasvaa lähes neljä miljoonaa euroa kaikkiaan 46 miljoonaan euroon.

Valtion tutkimus- ja kehittämisrahoitus 2012

	T&k-rahoitus milj. €	Osuus t&k-rahoituksesta, %	Nimellismuutos vuodesta 2011, %	Reaalimuutos vuodesta 2011, %
T&k-rahoitus yhteensä	2 010,1	100,0	-2,7	-5,3
Merkittävimmät hallinnonalat				
Opetus- ja kulttuuriministeriö	946,1	47,1	0,0	-2,7
Työ- ja elinkeinoministeriö	705,3	35,1	-5,5	-8,1
Sosiaali- ja terveysministeriö	131,4	6,5	-8,0	-10,5
Maa- ja metsätalousministeriö	96,1	4,8	1,1	-1,7
Organisaation mukaan				
Yliopistot	583,3	29,0	5,0	2,1
TEKES – teknologian ja innovaatioiden kehittämiskeskus	552,4	27,5	-6,4	-9,0
Suomen Akatemia	320,7	16,0	-8,3	-10,8
Valtion tutkimuslaitokset	306,3	15,2	1,5	-1,3
Muu tutkimusrahoitus	211,4	10,5	-7,0	-9,5
Yliopistolliset keskussairaalat	36,0	1,8	-10,0	-12,5

Sisälllys

Tutkimus- ja kehittämisrahoitus valtion talousarviossa 2012.....	4
1. Tutkimus- ja kehittämisrahoituksen suuntaviivat.....	4
2. Valtion tutkimus- ja kehittämisrahoituksen yleinen kehitys.....	4
3. Tutkimus- ja kehittämistoiminnan rahoitus hallinnonaloittain.....	4
4. Tutkimus- ja kehittämisrahoitus organisaatioittain.....	5
5. Tutkimus- ja kehittämisrahoitus yhteiskuntapoliittisen tavoitteen mukaan.....	5
6. T&k-rahoitus kansainvälisille tutkimusorganisaatioille ja –ohjelmiin.....	6
7. Valtion tutkimuslaitosten tutkimus- ja kehittämistoiminnan voimavarat.....	6

Taulukot

Valtion tutkimus- ja kehittämisrahoitus ja sen osuus valtion menoista vuosina 2011 ja 2012.....	4
---	---

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Valtion kokonaismenojen sekä tutkimus- ja kehittämistoiminnan rahoituksen kehitys vuosina 2001-2012.....	8
Liitetaulukko 2. Tutkimuslaitosten osuus eräiden hallinnonalojen tutkimus- ja kehittämistoiminnan menoista vuonna 2012.....	8
Liitetaulukko 3. Valtion tutkimus- ja kehittämisrahoitus hallinnonaloittain vuosina 2011 ja 2012.....	9
Liitetaulukko 4. Tutkimus- ja kehittämistoiminnan julkinen rahoitusosuus bruttokansantuotteesta EU- ja eräissä muissa OECD-maissa vuodesta 1996 alkaen.....	10
Liitetaulukko 5. Valtion tutkimuslaitosten budjettirahoitteiset tutkimusmenot vuosina 2011 ja 2012.....	11
Liitetaulukko 6. Valtion tutkimuslaitosten budjettirahoitteiset tutkimusmenot ja kokonaistutkimusmenot vuonna 2012.....	11
Liitetaulukko 7. Valtion tutkimus- ja kehittämisrahoitus hallinnonaloittain vuosina 2001-2012.....	12
Liitetaulukko 8. Valtion tutkimus- ja kehittämisrahoituksen jakautuminen hallinnonaloittain vuosina 2001-2012.....	12
Liitetaulukko 9. Valtion tutkimus- ja kehittämisrahoitus ja kokonaismenot hallinnonaloittain vuosina 2011 ja 2012.....	13
Liitetaulukko 10. Valtion tutkimus- ja kehittämisrahoitus organisaation mukaan vuosina 2001-2012.....	13
Liitetaulukko 11. Valtion tutkimus- ja kehittämisrahoituksen jakautuminen organisaation mukaan vuosina 2001-2012.....	13
Liitetaulukko 12. Valtion tutkimus- ja kehittämisrahoitus yhteiskuntapoliittisen tavoitteen mukaan vuosina 2001-2012.....	14
Liitetaulukko 13. Valtion tutkimus- ja kehittämisrahoituksen jakautuminen yhteiskuntapoliittisen tavoiteluokan mukaan vuosina 2001-2012.....	15
Laatuseloste: Tutkimus- ja kehittämisrahoitus valtion talousarviossa 2012.....	16

Tutkimus- ja kehittämisrahoitus valtion talousarviossa 2012

1. Tutkimus- ja kehittämisrahoituksen suuntaviivat

Hallitusohjelman mukaisesti tutkimus- ja innovaatiotoiminnalla vahvistetaan kestävä kasvun edellytyksiä ja tuetaan talouden kehitystä, kilpailukykyä, yhteiskuntarakenteiden uudistumista ja hyvinvointia. Julkisen talouden kestävyuden näkökulmasta on tärkeää, että t&k-rahoitus tuottaa laadukasta koulutusta ja tutkimusta, menestyviä innovaatioita ja uusia kasvuyrityksiä. Hallitus, EU-ministerivaliokunta ja tutkimus- ja innovaationeuvosto asettivat keväällä 2010 Eurooppa 2020 -strategian käsittelyn yhteydessä t&k-toiminnan rahoituksen tavoitetasot. Tutkimus- ja innovaationeuvoston linjausten ¹⁾ mukaan Suomen kansallinen tavoite on ylläpitää tutkimus- ja kehittämistoiminnan menojen bkt-osuus 2010-luvulla neljässä prosentissa. Linjauksessa tähdennetään tarvetta vauhdittaa tutkimus- ja innovaatiopolitiikan uudistustoimia. Julkisten t&k- ja innovaatorahoittajien työnjakoa selkeytetään. Rahoituksen painopistettä siirretään pieniin ja keskisuuriin, kasvuhakuisiin, työllistäviin ja kansainvälistyviin yrityksiin.

2. Valtion tutkimus- ja kehittämisrahoituksen yleinen kehitys

Valtion vuoden 2012 talousarvioon sisältyy tutkimus- ja kehittämistoiminnan määrärahoja ja myöntämisvaltuuksia yhteensä 2 010 miljoonaa euroa. T&k-rahoituksen kokonaissumma laskee edellisvuodesta 55 miljoonaa euroa. Nimellisesti rahoitus vähenee vajaa kolme, reaalisesti runsaat viisi prosenttia. Tilanne on uusi, sillä nimellisesti rahoituksen ei ole tilastoitu vähentyneen edes 1990-luvun lamavuosina. Tutkimus- ja kehittämistoimintaan osoitetun rahoituksen osuus valtion kokonaismenoista ilman valtionvelan hoitokustannuksia jää neljään prosenttiin. Osuus on ollut alhaisempi viimeksi vuonna 1996 ennen valtion tutkimusrahoituksen lisäysohjelman aloittamista.

Julkisen t&k-rahoituksen osuus bruttokansantuotteesta on vuonna 2012 arviolta ²⁾ 1,0 prosenttia. Bruttokansantuoteosuus on 1990-luvun alusta lähtien pysytellyt yhden prosentin paikkeilla, mikä on kansainvälisesti vertaillen hyvää tasoa. Vuonna 2010 Suomi oli 1,15 prosentin osuudellaan julkisten t&k-investointien kärkimaa OECD-maiden joukossa. Ainoastaan muutamassa maassa t&k-rahoituksen bkt-osuus ylittää yhden prosentin rajan. EU:n keskiarvo on 0,7 prosentin luokkaa.

Valtion tutkimus- ja kehittämisrahoitus ja sen osuus valtion menoista vuosina 2011 ja 2012

	Milj. €		Muutos %		
	2011	2012	Milj. €	Nimellinen	Reaalinen
Tutkimusrahoitus yhteensä	2 065,0	2 010,1	-54,9	-2,7	-5,3
Valtion menot yhteensä	50 269,3	52 353,4	2 084,1	4,1	0,9
Valtion menot ilman valtionvelan kustannuksia	48 336,3	50 168,8	1 832,5	3,8	0,6
Tutkimusrahoituksen osuus valtion menoista ilman valtionvelan kustannuksia	4,3	4,0			

3. Tutkimus- ja kehittämistoiminnan rahoitus hallinnonaloittain

Opetus- ja kulttuuriministeriön sekä työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalojen yhteenlaskettu osuus valtion tutkimus- ja kehittämisrahoituksesta on 82 prosenttia. OKM:n osuus nousee vuonna 2012 runsaan prosenttiyksikön verran, vaikkakin hallinnonalan t&k-rahoitus pysyy entisellään 946 miljoonassa eurossa. TEM:in rahoitus laskee 41 miljoonaa euroa ja samalla sen osuus putoaa prosenttiyksiköllä. Tutkimus- ja kehittämistoiminnan kannalta kahden seuraavaksi suurimman ministeriön, sosiaali- ja terveysministeriön sekä maa- ja metsätalousministeriön, osuudet t&k-rahoituksesta ovat 5–7 prosenttia. Muiden hallinnonalojen osuudet jäävät korkeintaan pariin prosenttiin.

Vaikka opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan t&k-rahoituksen määrä säilyy ennallaan, kasvaa yliopistotutkimuksen rahoitus 28 miljoonaa euroa. Vastaavasti Suomen Akatemian kautta jaetun

1) Tutkimus- ja innovaatiopolitiittinen linjaus 2011–2015. Tutkimus- ja innovaationeuvosto 17.12.2010.

2) Bkt 2011 ja 2012 valtiovarainministeriön ennuste.

tiederahoituksen määrä laskee likimain saman verran. Työ- ja elinkeinoministeriön rahoituksen vähennys selittyy pääosin Tekes – teknologian ja innovaatioiden kehittämiskeskukseen jakaman rahoituksen määrän alenemisella. Tutkimus- ja kehittämistoimintaa merkittävässä määrin harjoittavista hallinnonaloista sosiaali- ja terveysministeriön t&k-rahoitus laskee runsaat 11 miljoonaa euroa, maa- ja metsätalousministeriön rahoitus ei juuri muutu.

Tutkimus- ja kehittämisrahoitusta eniten jakavat ministeriöt, opetus- ja kulttuuriministeriö sekä työ- ja elinkeinoministeriö, ovat myös t&k-intensiivisimmät ministeriöt. Näiden kahden hallinnonalan menoista 21 ja 14 prosenttia kohdistuu tutkimus- ja kehittämistoimintaan, kun hallinnonaloittainen osuus jää keskimäärin neljään prosenttiin. Ympäristöministeriön menoista vajaa kahdeksan prosenttia käytetään tutkimustoiminnan rahoittamiseen, muilla hallinnonaloilla osuudet ovat vain muutamia prosentteja. T&k-intensiteetti on alhaisin valtiovarainministeriössä.

4. Tutkimus- ja kehittämisrahoitus organisaatioittain

Yliopistojen osuus kaikesta valtion tutkimus- ja kehittämistoiminnan rahoituksesta on 29 prosenttia. 583 miljoonaan euroon kohoava yliopistotutkimuksen rahoitus nousee vuonna 2012 Tekesin jakamaa rahoitusta suuremmaksi. Suomen Akatemian osuus on 16 prosenttia ja valtion tutkimuslaitosten 15 prosenttia. Yliopistollisten keskussairaaloiden osuus jää alle kahteen prosenttiin ja muun hallinnon jakaman rahoituksen osuus on vajaa 11 prosenttia.

Suomen Akatemia ja Tekes rahoittavat hakijoiden välisen kilpailun perusteella asiantuntija-arvioiden mukaan valittuja parhaita tutkimushankkeita. Akatemian tiederahoitus vähenee 29 miljoonaa euroa ja on 321 miljoonaa euroa. Tekes'in tutkimus- ja kehittämistoimintaan kohdistuvat myöntämisvaltuudet ja teknologiamäärärahat laskevat vieläkin enemmän, 38 miljoonaa euroa. Tekes-rahoituksen kokonaismäärä on 552 miljoonaa euroa.

Yliopistosairaaloissa tehtävään tutkimustoimintaan osoitetaan valtion talousarviossa neljä miljoonaa euroa edellisvuotta vähemmän, yhteensä 36 miljoonaa euroa. Valtion tutkimuslaitosten harjoittaman t&k-toiminnan budjettirahoitus kasvaa neljä miljoonaa euroa. Hallinnonalojen muu t&k-rahoitus vähenee 16 miljoonaa euroa. Siihen sisältyy jonkin verran ns. sitomattomia tutkimusvaroja, joilla ministeriöt tilaavat tutkimushankkeita joko omilta (sektori)tutkimuslaitoksiltaan tai muilta tutkimuslaitoksilta tai yliopistoilta.

5. Tutkimus- ja kehittämisrahoitus yhteiskuntapoliittisen tavoitteen mukaan

Valtion tutkimus- ja kehittämisrahoituksesta 46 prosenttia kohdistuu yleiseen tieteen edistämiseen. Tämän yhteiskuntapoliittisen tavoitteen mukaan suurimman pääluokan 923 miljoonasta eurosta 63 prosenttia on yliopistoissa tehtävän tutkimuksen rahoitusta ja loput valtaosin Suomen Akatemian jakamaa tiederahoitusta. Toiseksi suurin pääluokka on teollisen tuotannon ja teknologian edistäminen 367 miljoonan euron rahoituksella ja 18 prosentin osuudella. Yhteiskuntapolitiikka ja –palvelut –luokan tutkimukseen suuntautuu 287 miljoonaa euroa. Energiatutkimusta rahoitetaan 223 miljoonalla eurolla.

Yleisen tieteen edistämisen resurssit säilyvät vuonna 2012 ennallaan, mutta teollisuuden edistämiseen suuntautuvan rahoituksen kasvu ei enää jatku. Jokunen vuosi sitten uusien ohjelmien ja suurien projektien myötä selvästi voimistunut energiutkimus pitää edelleen pintansa. Yhteiskuntapolitiikan ja –palvelujen eri lohkoista panostetaan vuonna 2012 enenevässä määrin paitsi yhdyskuntatutkimukseen, myös kansainvälisten suhteiden tutkimukseen. Terveystutkimusta harjoitetaan aiempaa vähemmän.

Muiden yhteiskunnallisten tehtävien luokkaan lukeutuu laajalti eri tyyppistä yhteiskunnallisten ja sosiaalisten rakenteiden ja prosessien ja niiden muutosten tutkimusta. Tämän, mm. talouspoliittista tutkimusta, tasa-arvotutkimusta, alueiden ja elinympäristöjen kehittämistä, konfliktien tutkimusta, kuluttajatutkimusta, hyvinvointipalvelujen kehittämiseen liittyviä hankkeita, kestävää kehitystä ja tulevaisuudentutkimusta sisältävän luokan rahoitus on viime vuosina pääosin kasvanut.

6. T&k-rahoitus kansainvälisille tutkimusorganisaatioille ja –ohjelmiin

Valtion vuoden 2012 talousarviossa kansainvälisille tutkimusorganisaatioille tai t&k-ohjelmiin suuntautuva tutkimus- ja kehittämisrahoitus on kaikkiaan 108 miljoonaa euroa. Euroopanlaajuisiin maiden välisiin t&k-ohjelmiin kuten Euroopan avaruusjärjestö ESA:n puitteissa tapahtuvaan tutkimustoimintaan osoitetaan 52 miljoonaa euroa. Eurooppalaiset kansainväliset tutkimusorganisaatiot, kuten Euroopan hiukkasfysiikan tutkimuskeskus CERN, saavat valtion budjetista tutkimusrahoitusta 17 miljoonaa euroa. 9 miljoonaa euroa suuntautuu kahden- tai monenkeskisiin EU-maiden hallitusten välisiin t&k-ohjelmiin, joihin lukeutuu mm. yhteispohjoismainen tutkimusrahoitus. Yhdessä nämä lähes 79 miljoonaa euroa liittyvät eurooppalainen tutkimusalue ERA-konseptiin. Jäljellejäävän 30 miljoonan euron kohteena on muu kansainvälinen tutkimus- ja kehittämistoiminta, jolla ei ole ERA-ulottuvuutta, esimerkkinä OECD:n puitteissa tapahtuva tutkimus.

7. Valtion tutkimuslaitosten tutkimus- ja kehittämistoiminnan voimavarat

Valtion tutkimuslaitosten, jotka ovat sektoritutkimuksen tärkeimpiä toimijoita, ensisijainen tehtävä on hankkia, tuottaa ja välittää tietoa poliittisen päätöksenteon pohjaksi ja yhteiskunnan kehittämiseksi. Tutkimustehtävien lisäksi laitoksilla on vaihtelevassa määrin erilaisia asiantuntija-, valvonta-, koulutus-, neuvonta- ja muita viranomaistehtäviä, maksullista ja muuta palvelutoimintaa jne. Tutkimuslaitokset tuottavat palveluita horisontaalisesti useille eri hallinnonaloille sekä muulle julkiselle sektorille. Ne tuottavat palveluita myös sekä yrityksille että kolmannen sektorin toimijoille.

Suurin osa tutkimuslaitoksissa tehtävästä tutkimus- ja kehittämistoiminnasta rahoitetaan talousarviossa myönnettyillä määrärahoilla, vaikkakin hallinnonalojen suoran tutkimuslaitoksille suunnatun budjettirahoituksen osuus on laskenut. Budjettivarojen lisäksi toimintaa rahoitetaan myös ulkopuolisella rahoituksella, joka koostuu maksullisen palvelutoiminnan tuloista sekä muualta kuin laitoksen omilta budjettiluvuilta tulevasta rahoituksesta. Ulkopuolinen rahoitus tulee pääosin kilpailtuna useista lähteistä sekä kotimaiselta julkiselta että yksityiseltä sektorilta ja kansainvälisistä lähteistä. Ulkopuolisen rahoituksen osuus perustuu laitosten tulostavoitteisiin ja on siten arvioitu.

Valtion tutkimuslaitosten budjettirahoitteiset t&k-menot

Valtion tutkimuslaitokset saavat vuonna 2012 omien hallinnonalojensa budjeteista t&k-rahoitusta 306 miljoonaa euroa. Määrärahat lisääntyvät edellisvuodesta runsaat neljä miljoonaa euroa. Sektoritutkimus on rahoituksellisesti keskittynyttä. Neljä suurinta laitosta (VTT Teknologian tutkimuskeskus, Metsäntutkimuslaitos METLA, Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskus MTT sekä Terveyden ja hyvinvoinnin laitos THL), jotka vastaavat teknologian t&k:sta, terveyden edistämisestä sekä maa- ja metsätalouden tutkimuksesta käyttävät yhdessä yli 200 miljoonaa euroa eli kaksi kolmasosaa kaikesta laitoksille myönnetystä budjettirahoituksesta.

Suurimman toimijan VTT:n t&k-rahoitus nousee edellisvuodesta vajaalla seitsemällä miljoonalla eurolla 93 miljoonaan euroon. Työterveyslaitoksen tutkimus- ja kehittämisrahoitus vähenee euroissa likimain saman verran. Geodeettisen laitoksen rahoitus kasvaa suhteellisesti eniten, 45 prosenttia, vajaasta neljästä runsaaseen viiteen miljoonaan euroon. Elintarviketurvallisuusvirasto EVIRA:n toimintamomentilta maksettava t&k-rahoitus puolestaan vähenee lähes samassa suhteessa. Useiden muiden tutkimuslaitosten t&k-toiminnan volyyymi on melko pientä, joten vuosittaiset vaihtelut määrärahoissa suuntaan tai toiseen näkyvät muutosprosentteissa.

Tutkimuslaitosten kokonaistutkimusmenot ja EU-rahoitus

Tutkimuslaitosten kokonaistutkimusmenot ovat vuonna 2012 noin 592 miljoonaa euroa. Kasvua edellisvuodesta tilastoidaan runsaat 19 miljoonaa euroa ja tästä liki 80 prosenttia on laitosten saaman ulkopuolisen rahoituksen kasvua. Tutkimuslaitosten t&k-rahoituksesta kolme neljäsosaa kulkee neljän suurimman laitoksen (VTT, THL, MTT ja METLA) kautta. VTT, Teknologian tutkimuskeskuksen kokonaisrahoitus on 282 miljoonaa euroa eli 48 prosenttia valtion tutkimuslaitosten kokonaistutkimusmenoista.

Valtion talousarvion ulkopuolisen tutkimusrahoituksen määrä nousee tutkimuslaitoksissa 286 miljoonaan euroon, mikä on 15 miljoonaa euroa enemmän kuin vuotta aiemmin. Ulkopuolisen rahoituksen lisäys on jo neljättä vuotta samaa luokkaa. VTT:n ohella myös mm. MTT, Suomen ympäristökeskus SYKE ja Geologian tutkimuskeskus arvioivat ulkopuolisen rahoituksensa kasvavan vähintään miljoonalla eurolla. VTT:n osuus ulkopuolisesta rahoituksesta on kaksi kolmasosaa.

Tutkimuslaitosten t&k-rahoituksesta 48 prosenttia on ulkopuolista. Sen osuus vaihtelee kuitenkin suuresti laitoksesta toiseen. Teknologian tutkimuskeskus VTT:ssä ulkopuolisen rahoituksen osuus on 67 prosenttia, Ulkopoliittisessa instituutissa osuus jää alle neljään prosenttiin. Ulkopuolista tutkimusrahoitusta käyttävät merkittävässä määrin myös mm. Suomen ympäristökeskus, Terveyden ja hyvinvoinnin laitos, Mittatekniikan keskus ja Elintarviketurvallisuusvirasto.

Tutkimuslaitokset arvioivat saavansa EU:lta tutkimusrahoitusta vuonna 2012 yhteensä 46 miljoonaa euroa. VTT:n osuus on 67 prosenttia. EU-rahoitus kasvaa edellisvuodesta lähes neljä miljoonaa euroa.

Tutkimuslaitosten t&k-rahoitus hallinnonaloittain

Hallinnonalojen tutkimusintensiivisyyttä voidaan varsinaisen t&k-toiminnan rahoitusosuuden ohella arvioida myös sillä, kuinka merkittävä rooli tutkimuslaitoksilla on kunkin hallinnonalan toiminnassa. Yliopistojen ja opetusministeriön hallinnonalan yhteiskunnallinen rooli tieteen ja tutkimuksen kentällä on laadullisesti erilainen eivätkä ne siten ole mukana vertailussa.

Keskimäärin kolmasosa tutkimustoiminnan kannalta keskeisten hallinnonalojen t&k-varoista käytetään näiden hallinnonalojen tutkimuslaitoksissa. Hallinnonalojen toiminnallinen tutkimusintensiivisyys poikkeaa selvästi niiden yleisestä tutkimusintensiivisyydestä. Maa- ja metsätalousministeriössä tutkimuslaitosten osuus kaikesta t&k-rahoituksesta on 96 prosenttia ja sosiaali- ja terveysministeriössä 71 prosenttia. Työ- ja elinkeinoministeriössä, jossa yleinen tutkimusintensiivisyys on hallinnonaloittain korkein, ainoastaan 15 prosenttia käytetään tutkimuslaitosten suorana budjettirahoituksena. Huomattava osa TEM:n hallinnonalalla toimivan VTT:n ulkopuolisesta rahoituksesta tulee Tekesiltä ja tämä huomioiden ministeriön tutkimuslaitosten rahoitusosuus nousi yli 23 prosenttiin.

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Valtion kokonaismenojen sekä tutkimus- ja kehittämistoiminnan rahoituksen kehitys vuosina 2001-2012

Vuosi	Valtion menot / T&k-rahoitus						
	Valtion menot (milj. €)	Valtion menot ilman velkaa (milj. €)	T&k-rahoitus (milj. €)	T&k-rahoituksen osuus valtion menoista, % ¹⁾	Valtion menot, reaali muutos, %	Valtion menot ilman velkaa, reaali muutos, %	T&k-rahoitus, reaali muutos, %
2001	36 072,0	29 672,0	1 352,4	4,6	-9,2	2,1	0,7
2002	35 511,0	30 877,0	1 388,7	4,5	-4,1	1,4	-0,3
2003	36 897,0	32 244,0	1 452,8	4,5	1,6	2,1	1,6
2004	36 320,0	33 939,0	1 535,1	4,5	-3,8	2,9	3,1
2005	41 247,0	35 204,0	1 614,1	4,6	11,7	2,0	2,3
2006	40 871,0	37 124,0	1 694,3	4,6	-2,7	3,5	2,5
2007	43 251,9	37 986,6	1 739,6	4,6	3,1	-0,3	0,1
2008	44 923,0	41 277,0	1 813,8	4,4	-0,6	4,0	-1,1
2009	46 897,0	45 025,0	1 928,4	4,3	2,3	6,9	2,2
2010	49 880,0	48 013,0	2 065,3	4,3	4,8	5,0	5,2
2011	50 269,3	48 336,3	2 065,0	4,3	-2,0	-2,1	-2,7
2012	52 353,4	50 168,8	2 010,1	4,0	0,9	0,9	-5,3

1) osuus valtion menoista ilman valtionvelan kustannuksia

Liitetaulukko 2. Tutkimuslaitosten osuus eräiden hallinnonalojen tutkimus- ja kehittämistoiminnan menoista vuonna 2012

Hallinnonala ¹⁾	Tutkimusrahoitus, Milj. €	Tutkimuslaitokset, Milj. €	Tutkimuslaitokset, Osuus, %
Oikeusministeriö	3,0	1,3	41,7
Valtiovarainministeriö	7,8	4,1	53,1
Maa- ja metsätalousministeriö	96,1	92,7	96,4
Liikenne- ja viestintäministeriö	29,9	19,5	65,1
Työ- ja elinkeinoministeriö	705,3	109,3	15,5
Sosiaali- ja terveysministeriö	131,4	93,5	71,2
Ympäristöministeriö	21,0	13,8	65,6
YHTEENSÄ	994,6	334,2	33,6

1) Sosiaali- ja terveysministeriön tutkimuslaitoksiin sisältyvät myös yliopistolliset keskussairaalat, ympäristöministeriön hallinnonalalla huomioitu Suomen ympäristökeskus

Liitetaulukko 3. Valtion tutkimus- ja kehittämisrahoitus hallinnonaloittain vuosina 2011 ja 2012

Hallinnonala / organisaatio	T&k-rahoitus				
	Milj.€ / 2011	Milj.€ / 2012	Muutos 2011-2012 / Milj. €	Muutos 2011-2012 / Nim. %	Muutos 2011-2012 / Reaal. %
Opetus- ja kulttuuriministeriö	945,6	946,1	0,5	0,0	-2,7
Yliopistot	555,7	583,3	27,6	5,0	2,1
Suomen Akatemia	349,9	320,7	-29,2	-8,3	-10,8
Tutkimuslaitos	5,2	4,9	-0,3	-5,4	-8,0
Muu	34,9	37,2	2,3	6,7	3,8
Työ- ja elinkeinoministeriö	746,2	705,3	-40,9	-5,5	-8,1
TEKES	590,3	552,4	-37,9	-6,4	-9,0
Tutkimuslaitokset	102,4	109,3	6,9	6,7	3,8
Muu	53,5	43,6	-9,9	-18,4	-20,7
Sosiaali- ja terveysministeriö	142,9	131,4	-11,5	-8,0	-10,5
Tutkimuslaitokset	64,6	57,5	-7,1	-11,0	-13,4
Yliopistolliset keskussairaalat	40,0	36,0	-4,0	-10,0	-12,5
Muu	38,2	37,9	-0,4	-1,0	-3,7
Maa- ja metsätalousministeriö	95,1	96,1	1,0	1,1	-1,7
Tutkimuslaitokset	89,0	92,7	3,7	4,1	1,3
Muu	6,1	3,4	-2,7	-43,5	-45,1
Puolustusministeriö	52,8	52,2	-0,6	-1,1	-3,7
Liikenne- ja viestintäministeriö	32,3	29,9	-2,3	-7,2	-9,8
Tutkimuslaitos	19,6	19,5	-0,1	-0,4	-3,1
Muu	12,7	10,5	-2,3	-17,7	-20,0
Ympäristöministeriö	21,1	21,0	-0,1	-0,4	-3,1
Tutkimuslaitos	12,3	13,8	1,5	12,5	9,4
Muu	8,9	7,2	-1,6	-18,3	-20,5
Ulkoasiainministeriö	13,2	11,8	-1,4	-10,4	-12,8
Valtiovarainministeriö	9,1	7,8	-1,3	-14,3	-16,7
Tutkimuslaitos	4,5	4,1	-0,4	-8,5	-11,0
Muu	4,6	3,7	-0,9	-20,1	-22,3
Eduskunta	3,3	3,4	0,2	4,9	2,0
Oikeusministeriö	2,1	3,0	1,0	47,3	43,3
Sisäasiainministeriö	1,4	1,8	0,4	31,9	28,3
Valtioneuvoston kanslia	0,2	0,2	0,0	0,0	-2,7
YHTEENSÄ	2 065,0	2 010,1	-54,9	-2,7	-5,3

Liitetaulukko 4. Tutkimus- ja kehittämistoiminnan julkinen rahoitusosuus bruttokansantuotteesta EU- ja eräissä muissa OECD-maissa vuodesta 1996 alkaen

Maa	T&k-toiminnan julkinen rahoitusosuus bkt:sta, % ¹⁾															
	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Alankomaat	0,81	0,83	0,79	0,78	0,77	0,75	0,74	0,74	0,73	0,69	0,71	0,69	0,70	0,89	0,91	0,83
Belgia	0,54	0,55	0,56	0,58	0,56	0,58	0,60	0,61	0,59	0,59	0,61	0,60	0,68	0,67	0,67	..
Britannia	0,74	0,71	0,65	0,67	0,67	0,66	0,75	0,74	0,69	0,67	0,66	0,65	0,65	0,70	0,64	..
Bulgaria	0,43	0,33	0,37	0,35	0,33	0,31	0,30	0,28	..	0,34
Espanja	0,47	0,48	0,55	0,56	0,60	0,66	0,74	0,73	0,54	0,55	0,68	0,76	0,77	0,83	0,78	..
Irlanti	0,32	0,29	0,27	0,28	0,30	0,32	0,33	0,37	0,42	0,46	0,44	0,49	0,53	0,59	0,53	0,52
Italia	0,57	0,59	0,56	0,54	0,64	0,67	0,67	0,61	0,64	0,63	0,64	0,61	0,58
Itävalta	0,62	0,62	0,63	0,65	0,62	0,66	0,67	0,65	0,66	0,66	0,66	0,65	0,70	0,78	0,80	0,80
Kreikka	0,27	0,27	0,26	0,28	0,31	0,29	0,26	0,27	0,30	0,33	0,33	0,30	0,30
Latvia	0,24	0,23	0,21	0,20	0,18	0,20	0,18	0,21	0,18	0,20	0,27	0,34	..	0,20
Liettua	0,34	0,29	0,29	0,37	0,35	0,33	0,37	..	0,26
Luxemburg	0,13	0,16	0,18	0,22	0,24	0,26	0,33	0,37	0,45	0,52	0,58	0,62
Malta	0,18	0,19	0,21	0,20	..	0,21
Portugali	0,47	0,47	0,49	0,54	0,56	0,58	0,64	0,59	0,62	0,70	0,70	0,75	0,86	0,92	1,02	1,06
Puola	0,41	0,40	0,39	0,40	0,38	0,39	0,31	0,29	0,32	0,32	0,30	0,34
Ranska	1,07	0,99	0,96	0,94	0,96	0,99	1,00	1,00	0,96	0,97	0,81	0,75	0,88	0,93	0,85	0,84
Romania	0,36	0,27	0,24	0,14	0,14	0,16	0,14	0,16	0,17	0,22	0,33	0,37	0,40	0,31	0,29	0,27
Ruotsi	1,06	..	0,76	0,71	0,70	0,81	0,87	0,91	0,87	0,86	0,84	0,79	0,80	0,91	0,89	..
Saksa	0,88	0,84	0,81	0,81	0,79	0,78	0,78	0,80	0,77	0,77	0,76	0,77	0,80	0,88	0,93	0,91
Slovakia	0,41	0,41	0,41	0,40	0,36	0,34	0,32	0,30	0,30	0,28	0,27	0,21	0,28	0,30	0,30	0,23
Slovenia	0,48	0,50	0,50	0,54	0,50	0,51	0,53	0,54	0,59	0,58	0,56	0,52	0,51	0,69	0,62	0,67
Suomi	0,95	1,10	1,07	1,04	0,98	0,97	0,97	1,00	1,01	1,03	1,02	0,97	0,98	1,11	1,15	1,06
Tanska	0,71	0,72	0,74	0,79	0,76	0,75	0,73	0,73	0,71	0,71	0,72	0,79	0,85	0,98	0,97	0,99
Tseki	0,48	0,50	0,48	0,53	0,55	0,56	0,53	0,62	0,60	0,66
Unkari	0,41	0,37	0,39	0,43	0,47	0,36	..
Viro	0,41	0,33	0,31	0,39	0,37	0,37	0,40	0,50	0,48	0,64	0,70	0,71	..
EU-27	0,74	0,72	0,70	0,71	0,71	0,72	0,74	0,73	0,70	0,68	0,66	0,66	0,69
Islanti	0,70	0,70	0,97	0,98	0,94	0,94	1,01	1,08	0,88	0,88	0,85	0,82	0,88	1,05
Norja	0,77	0,73	0,76	0,73	0,65	0,69	0,76	0,77	0,75	0,71	0,72	0,75	0,72	0,87	0,86	0,80
Sveitsi	0,77	..	0,68	..	0,64	..	0,68	..	0,75	..	0,72	..	0,76
Venäjä	0,56	0,77	0,40	0,50	0,47	0,55	0,61	0,72	0,63	0,36	0,36	0,40	0,39	0,56	0,53	0,55
Israel	0,98	1,06	0,97	0,84	0,87	0,88	0,83	0,84	0,75	0,69	0,65	0,60	0,63	0,62	0,60	..
Australia	0,58	0,56	0,55	0,54	0,53	0,56	0,54	0,57	0,49	0,51	0,51	0,46	0,46	0,52	0,53	0,51
Etelä-Korea	0,60	0,62	0,69	0,72	0,73	0,74	0,78	0,80	0,83	0,91	1,00	1,02	1,05
Japani	0,56	0,58	0,60	0,63	0,65	0,70	0,72	0,73	0,72	0,71	0,70	0,68	0,71	0,76	0,75	0,78
Taiwan	0,63	0,76	0,76	0,80	0,80	0,76	0,85	0,78	0,81	0,87	0,82	..
Kanada	0,53	0,50	0,53	0,54	0,52	0,59	0,59	0,60	0,59	0,60	0,57	0,60	0,61
Yhdysvallat	0,89	0,87	0,84	0,83	0,84	0,89	0,97	1,04	1,07	1,04	1,02	1,02	1,02	1,19	1,03	..

1) Osittain ennakkotietoja tai arvioita. Lähde: OECD; Eurostat

Liitetaulukko 5. Valtion tutkimuslaitosten budjettirahoitteiset tutkimusmenot vuosina 2011 ja 2012

Tutkimuslaitos	Milj. € / 2011	Milj. € / 2012	Muutos 2011-2012 / Milj. €	Muutos 2011-2012 / Nim. %	Muutos 2011-2012 / Reaal. %
Ulkopoliittinen instituutti	3,1	3,2	0,1	4,3	1,4
Oikeuspoliittinen tutkimuslaitos	1,3	1,3	0,0	1,0	-1,8
Valtion taloudellinen tutkimuskeskus	4,5	4,1	-0,4	-8,5	-11,0
Kotimaisten kielten tutkimuskeskus	5,2	4,9	-0,3	-5,4	-8,0
Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskus	32,9	33,7	0,8	2,5	-0,3
Elintarviketurvallisuusvirasto	1,4	0,8	-0,6	-41,1	-42,7
Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos	8,5	9,3	0,8	9,4	6,4
Metsäntutkimuslaitos	42,4	43,4	0,9	2,2	-0,6
Geodeettinen laitos	3,7	5,4	1,7	45,4	41,4
Ilmatieteen laitos	19,6	19,5	-0,1	-0,4	-3,1
Geologian tutkimuskeskus	10,7	11,6	0,9	8,4	5,5
VTT, Teknologian tutkimuskeskus	86,7	93,3	6,6	7,6	4,7
Mittatekniikan keskus	2,7	2,3	-0,4	-16,2	-18,5
Kuluttajatutkimuskeskus	2,3	2,1	-0,2	-7,9	-10,4
Säteilyturvakeskus	7,4	7,4	0,0	0,6	-2,1
Terveyden ja hyvinvoinnin laitos	33,1	32,4	-0,7	-2,0	-4,7
Työterveyslaitos	24,2	17,7	-6,5	-26,9	-28,9
Suomen ympäristökeskus	12,3	13,8	1,5	12,5	9,4
YHTEENSÄ	301,9	306,3	4,4	1,5	-1,3

Liitetaulukko 6. Valtion tutkimuslaitosten budjettirahoitteiset tutkimusmenot ja kokonaistutkimusmenot vuonna 2012

Tutkimuslaitos	Budjettirahoitus (milj. €)	Ulkopuolinen rahoitus yhteensä (milj. €)	Ulkopuolisen rahoitus osuus, %	EU-rahoitus (milj. €)	T&k-rahoitus yhteensä (milj. €)
Ulkopoliittinen instituutti	3,2	0,1	3,7	..	3,4
Oikeuspoliittinen tutkimuslaitos	1,3	0,4	23,5	0,1	1,7
Valtion taloudellinen tutkimuskeskus	4,1	0,9	17,1	0,1	5,0
Kotimaisten kielten tutkimuskeskus	4,9	0,4	6,7	..	5,2
Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskus	33,7	19,3	36,4	1,5	53,0
Elintarviketurvallisuusvirasto	0,8	0,6	40,0	0,1	1,4
Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitos	9,3	3,2	25,6	0,1	12,5
Metsäntutkimuslaitos	43,4	6,8	13,6	0,5	50,2
Geodeettinen laitos	5,4	1,8	24,9	0,2	7,2
Ilmatieteen laitos	19,5	10,0	33,9	2,4	29,5
Geologian tutkimuskeskus	11,6	4,9	29,6	1,0	16,5
VTT, Teknologian tutkimuskeskus	93,3	188,2	66,9	30,8	281,5
Mittatekniikan keskus	2,3	1,6	41,1	0,6	3,8
Kuluttajatutkimuskeskus	2,1	1,0	31,6	0,1	3,1
Säteilyturvakeskus	7,4	1,3	14,7	0,8	8,7
Terveyden ja hyvinvoinnin laitos	32,4	23,6	42,1	3,6	56,0
Työterveyslaitos	17,7	9,8	35,6	2,0	27,5
Suomen ympäristökeskus	13,8	11,9	46,3	2,3	25,7
YHTEENSÄ	306,3	285,6	48,3	46,2	591,9

Liitetaulukko 7. Valtion tutkimus- ja kehittämisrahoitus hallinnonaloittain vuosina 2001-2012

Hallinnonala	T&k-rahoitus käyvin hinnoin, milj. €											
	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Eduskunta	2,1	3,1	3,3	3,3	3,3	3,4
Valtioneuvoston kanslia	0,2	0,3	0,3	0,3	0,6	0,5	0,8	0,3	0,2	0,2	0,2	0,2
Ulkoasiainministeriö	8,8	6,3	10,1	12,3	11,9	8,2	8,9	10,5	14,3	9,2	13,2	11,8
Oikeusministeriö	1,3	1,1	1,2	1,6	1,7	2,0	1,9	2,1	1,9	2,1	2,1	3,0
Sisäasiainministeriö	4,0	6,7	9,4	12,9	11,7	11,7	11,8	0,7	0,8	0,8	1,4	1,8
Puolustusministeriö	20,6	21,3	41,5	35,0	53,3	47,1	41,3	49,8	34,7	56,3	52,8	52,2
Valtiovarainministeriö	5,8	6,3	7,7	7,7	9,5	9,8	8,5	8,0	8,6	7,1	9,1	7,8
Opetus- ja kulttuuriministeriö	554,8	583,3	602,8	649,4	679,1	723,4	754,9	784,6	839,4	941,0	945,6	946,1
Maa ja metsätalousministeriö	81,6	87,0	92,4	97,1	100,7	99,6	101,9	99,5	101,7	98,7	95,1	96,1
Liikenne- ja viestintäministeriö	28,4	30,0	29,4	28,8	32,5	35,2	32,5	34,5	34,4	32,1	32,3	29,9
Kauppa- ja teollisuusministeriö	495,2	489,3	504,7	528,3	552,4	592,0	613,0
Työ- ja elinkeinoministeriö	677,6	745,4	763,8	746,2	705,3
Sosiaali- ja terveysministeriö	116,2	121,7	117,9	122,6	120,0	126,3	125,8	125,6	121,4	130,9	142,9	131,4
Työministeriö	10,9	10,6	11,2	14,0	14,1	13,0	12,8
Ympäristöministeriö	24,6	24,9	24,1	25,1	26,7	25,5	23,2	17,6	22,3	20,1	21,1	21,0
YHTEENSÄ	1 352,4	1 388,7	1 452,8	1 535,1	1 614,1	1 694,3	1 739,6	1 813,8	1 928,4	2 065,3	2 065,0	2 010,1

Liitetaulukko 8. Valtion tutkimus- ja kehittämisrahoituksen jakautuminen hallinnonaloittain vuosina 2001-2012

Hallinnonala	Osuus tutkimusrahoituksesta, %											
	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Eduskunta	0,1	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2
Valtioneuvoston kanslia	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Ulkoasiainministeriö	0,7	0,5	0,7	0,8	0,7	0,5	0,5	0,6	0,7	0,4	0,6	0,6
Oikeusministeriö	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2
Sisäasiainministeriö	0,3	0,5	0,6	0,8	0,7	0,7	0,7	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1
Puolustusministeriö	1,5	1,5	2,9	2,3	3,3	2,8	2,4	2,7	1,8	2,7	2,6	2,6
Valtiovarainministeriö	0,4	0,5	0,5	0,5	0,6	0,6	0,5	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4
Opetus- ja kulttuuriministeriö	41,0	42,0	41,5	42,3	42,1	42,7	43,4	43,3	43,5	45,6	45,8	47,1
Maa- ja metsätalousministeriö	6,0	6,3	6,4	6,3	6,2	5,9	5,9	5,5	5,3	4,8	4,6	4,8
Liikenne- ja viestintäministeriö	2,1	2,2	2,0	1,9	2,0	2,1	1,9	1,9	1,8	1,6	1,6	1,5
Kauppa- ja teollisuusministeriö	36,6	35,2	34,7	34,4	34,2	34,9	35,2
Työ- ja elinkeinoministeriö	37,4	38,7	37,0	36,1	35,1
Sosiaali- ja terveysministeriö	8,6	8,8	8,1	8,0	7,4	7,5	7,2	6,9	6,3	6,3	6,9	6,5
Työministeriö	0,8	0,8	0,8	0,9	0,9	0,8	0,7
Ympäristöministeriö	1,8	1,8	1,7	1,6	1,7	1,5	1,3	1,0	1,2	1,0	1,0	1,0
YHTEENSÄ	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Liitetaulukko 9. Valtion tutkimus- ja kehittämisrahoitus ja kokonaismenot hallinnonaloittain vuosina 2011 ja 2012

Hallinnonala	T&k-rahoitus / valtion menot								
	Tutkimus- ja kehittämisrahoitus, milj. €			Hallinnonalan menot, milj. €			T&k-rahoitus hallinnonalan menoista, osuus %		
	2011	2012	muutos	2011	2012	muutos	2011	2012	muutos
Eduskunta	3,3	3,4	0,2	133,3	143,4	10,2	2,4	2,4	-0,1
Valtioneuvoston kanslia	0,2	0,2	0,0	79,3	82,3	3,1	0,2	0,2	0,0
Ulkoasiainministeriö	13,2	11,8	-1,4	1 257,4	1 282,5	25,1	1,0	0,9	-0,1
Oikeusministeriö	2,1	3,0	1,0	829,9	855,9	26,0	0,2	0,4	0,1
Sisäasiainministeriö	1,4	1,8	0,4	1 323,8	1 245,1	-78,7	0,1	0,1	0,0
Puolustusministeriö	52,8	52,2	-0,6	2 853,0	2 852,9	-0,1	1,8	1,8	0,0
Valtiovarainministeriö	9,1	7,8	-1,3	15 273,3	16 195,9	922,6	0,1	0,0	0,0
Opetus- ja kulttuuriministeriö	945,6	946,1	0,5	6 557,6	6 663,2	105,6	14,4	14,2	-0,2
Maa- ja metsätalousministeriö	95,1	96,1	1,0	2 805,1	2 704,4	-100,8	3,4	3,6	0,2
Liikenne- ja viestintäministeriö	32,3	29,9	-2,3	2 042,6	2 375,4	332,8	1,6	1,3	-0,3
Työ- ja elinkeinoministeriö	746,2	705,3	-40,9	3 290,3	3 367,0	76,7	22,7	20,9	-1,7
Sosiaali- ja terveysministeriö	142,9	131,4	-11,5	11 552,0	12 110,6	558,6	1,2	1,1	-0,2
Ympäristöministeriö	21,1	21,0	-0,1	316,8	270,9	-45,9	6,7	7,8	1,1
YHTEENSÄ¹⁾	2 065,0	2 010,1	-54,9	48 314,4	50 149,5	1 835,1	4,3	4,0	-0,3

1) Hallinnonalan menot yhteensä pl. valtionvelan kustannukset sekä Tasavallan Presidentin pääluokka

Liitetaulukko 10. Valtion tutkimus- ja kehittämisrahoitus organisaation mukaan vuosina 2001-2012

Organisaatio	T&k-rahoitus käyvin hinnoin, milj. €											
	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Yliopistot	349,8	377,7	393,3	407,9	421,9	433,3	448,9	452,2	490,0	513,5	555,7	583,3
Yliopistolliset keskussairaalat	56,7	56,7	48,7	48,7	40,7	48,7	48,7	48,7	40,0	40,0	40,0	36,0
Suomen Akatemia	187,1	184,9	188,6	214,6	225,6	259,5	276,6	298,0	311,2	385,4	349,9	320,7
Teokes	399,4	398,5	412,7	430,0	448,8	480,2	512,2	531,3	601,0	610,8	590,3	552,4
Valtion tutkimuslaitokset	219,8	234,4	239,5	250,0	262,1	283,1	289,0	286,1	302,2	297,6	301,9	306,3
Muu rahoitus	139,6	136,5	169,9	183,9	215,0	189,4	164,1	197,5	184,0	218,1	227,2	211,4
YHTEENSÄ	1 352,4	1 388,7	1 452,8	1 535,1	1 614,1	1 694,3	1 739,6	1 813,8	1 928,4	2 065,3	2 065,0	2 010,1

Liitetaulukko 11. Valtion tutkimus- ja kehittämisrahoituksen jakautuminen organisaation mukaan vuosina 2001-2012

Organisaatio	Osuus tutkimusrahoituksesta, %											
	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Yliopistot	25,9	27,2	27,1	26,6	26,1	25,6	25,8	24,9	25,4	24,9	26,9	29,0
Yliopistolliset keskussairaalat	4,2	4,1	3,4	3,2	2,5	2,9	2,8	2,7	2,1	1,9	1,9	1,8
Suomen Akatemia	13,8	13,3	13,0	14,0	14,0	15,3	15,9	16,4	16,1	18,7	16,9	16,0
Teokes	29,5	28,7	28,4	28,0	27,8	28,3	29,4	29,3	31,2	29,6	28,6	27,5
Valtion tutkimuslaitokset	16,3	16,9	16,5	16,3	16,2	16,7	16,6	15,8	15,7	14,4	14,6	15,2
Muu rahoitus	10,3	9,8	11,7	12,0	13,3	11,2	9,4	10,9	9,5	10,6	11,0	10,5
YHTEENSÄ	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Liitetaulukko 12. Valtion tutkimus- ja kehittämisrahoitus yhteiskuntapoliittisen tavoitteen mukaan vuosina 2001-2012

Tavoiteluokka	T&k-rahoitus käyvin hinnoin, milj. €											
	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Maa-, metsä- ja kalatalous	75,2	78,2	88,5	92,1	95,4	97,9	101,1	98,5	100,6	99,5	95,9	97,3
Teollisuuden edistäminen	393,3	388,0	390,3	397,3	421,2	460,1	414,2	405,6	443,0	491,0	405,3	366,8
Energia	57,9	58,4	66,4	75,6	77,9	74,3	135,5	159,5	190,8	166,2	224,6	223,2
Maanpuolustus	21,0	21,8	41,6	35,1	53,4	47,2	41,4	50,6	34,7	56,3	52,8	53,2
Maankamara, vesi ja ilmakehä	17,2	14,4	14,9	16,3	16,9	20,8	20,8	22,6	23,2	20,9	24,9	27,6
Yhteiskuntapolitiikka ja -palvelut	219,9	237,0	233,4	248,3	254,4	258,1	257,9	282,6	287,9	284,5	306,7	287,4
Kuljetus ja tietoliikenne	18,0	25,0	24,5	22,1	24,2	25,2	22,3	29,7	31,0	29,1	24,6	24,4
Asunnot ja yhdyskunnat	10,8	8,0	4,4	6,3	7,8	8,1	6,6	11,2	10,6	10,0	10,8	12,6
Ympäristönsuojelu	29,5	30,6	28,4	29,8	29,7	27,3	28,4	26,1	29,2	31,1	32,7	31,2
Työelämä ja työolosuhteet	24,4	13,0	14,9	20,6	22,1	20,8	21,5	19,4	22,6	21,4	21,9	19,4
Terveystieteet	86,9	103,8	96,5	102,3	94,7	105,0	104,9	115,8	111,8	107,5	119,1	105,3
Sosiaaliturva	13,0	10,1	11,0	6,5	6,3	5,7	6,2	6,7	8,7	7,5	6,8	5,6
Koulutus	1,8	1,9	1,9	2,5	2,7	2,8	3,9	10,2	8,3	4,1	2,1	5,1
Kulttuuri	11,4	16,0	16,1	14,0	18,2	12,9	11,2	11,0	10,6	14,0	13,9	10,6
Kansainväliset suhteet	10,1	7,8	9,3	11,5	8,7	9,9	11,0	13,8	17,6	12,5	13,6	17,9
Muut yhteiskunnalliset tehtävät	14,0	20,8	26,5	32,9	40,1	40,3	41,9	38,7	37,5	47,4	61,2	55,3
Yleinen tieteen edistäminen	541,8	566,3	591,6	642,3	666,6	707,1	738,8	760,4	816,9	917,0	922,3	923,2
Yliopistot	349,8	377,7	393,3	407,9	421,9	433,3	448,9	452,2	490,0	513,5	555,7	583,3
Muu yleinen tieteen edistäminen	192,0	188,6	198,3	234,4	244,7	273,8	289,8	308,2	326,9	403,5	366,6	339,9
Avaruus	26,1	24,6	26,0	28,0	28,4	28,8	29,7	34,1	31,2	30,1	32,5	31,4
YHTEENSÄ	1352,4	1388,7	1452,8	1535,1	1614,1	1694,3	1739,6	1813,8	1928,4	2065,3	2065,0	2010,1

Liitetaulukko 13. Valtion tutkimus- ja kehittämisrahoituksen jakautuminen yhteiskuntapolitiittisen tavoiteluokan mukaan vuosina 2001-2012

Tavoiteluokka	Osuus tutkimusrahoituksesta, %											
	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Maa-, metsä- ja kalatalous	5,6	5,6	6,1	6,0	5,9	5,8	5,8	5,4	5,2	4,8	4,6	4,8
Teollisuuden edistäminen	29,1	27,9	26,9	25,9	26,1	27,2	23,8	22,4	23,0	23,8	19,6	18,2
Energia	4,3	4,2	4,6	4,9	4,8	4,4	7,8	8,8	9,9	8,0	10,9	11,1
Maanpuolustus	1,6	1,6	2,9	2,3	3,3	2,8	2,4	2,8	1,8	2,7	2,6	2,6
Maankamara, vesi ja ilmakehä	1,3	1,0	1,0	1,1	1,0	1,2	1,2	1,2	1,2	1,0	1,2	1,4
Yhteiskuntapolitiikka ja -palvelut	16,3	17,1	16,1	16,2	15,8	15,2	14,8	15,6	14,9	13,8	14,9	14,3
Kuljetus ja tietoliikenne	1,3	1,8	1,7	1,4	1,5	1,5	1,3	1,6	1,6	1,4	1,2	1,2
Asunnot ja yhdyskunnat	0,8	0,6	0,3	0,4	0,5	0,5	0,4	0,6	0,5	0,5	0,5	0,6
Ympäristönsuojelu	2,2	2,2	2,0	1,9	1,8	1,6	1,6	1,4	1,5	1,5	1,6	1,6
Työelämä ja työolosuhteet	1,8	0,9	1,0	1,3	1,4	1,2	1,2	1,1	1,2	1,0	1,1	1,0
Terveystieteet	6,4	7,5	6,6	6,7	5,9	6,2	6,0	6,4	5,8	5,2	5,8	5,2
Sosiaaliturva	1,0	0,7	0,8	0,4	0,4	0,3	0,4	0,4	0,5	0,4	0,3	0,3
Koulutus	0,1	0,1	0,1	0,2	0,2	0,2	0,2	0,6	0,4	0,2	0,1	0,3
Kulttuuri	0,8	1,1	1,1	0,9	1,1	0,8	0,6	0,6	0,5	0,7	0,7	0,5
Kansainväliset suhteet	0,7	0,6	0,6	0,7	0,5	0,6	0,6	0,8	0,9	0,6	0,7	0,9
Muut yhteiskunnalliset tehtävät	1,0	1,5	1,8	2,1	2,5	2,4	2,4	2,1	1,9	2,3	3,0	2,7
Yleinen tieteen edistäminen	40,1	40,8	40,7	41,8	41,3	41,7	42,5	41,9	42,4	44,4	44,7	45,9
Yliopistot	25,9	27,2	27,1	26,6	26,1	25,6	25,8	24,9	25,4	24,9	26,9	29,0
Muu yleinen tieteen edistäminen	14,2	13,6	13,6	15,3	15,2	16,2	16,7	17,0	17,0	19,5	17,8	16,9
Avaruus	1,9	1,8	1,8	1,8	1,8	1,7	1,7	1,9	1,6	1,5	1,6	1,6
YHTEENSÄ	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Laatuseloste: Tutkimus- ja kehittämisrahoitus valtion talousarviossa 2012

1. Tilastotietojen relevanssi

1.1 Yhteenveto tuotteen tietosisällöstä ja käyttötarkoituksesta

Tilaston kohteena on valtion tutkimus- ja kehittämisrahoitus ja erityisesti sen kehitys vuodesta 2011 vuoteen 2012. Tilasto sisältää tietoja julkisen sektorin organisaatioille valtion talousarviossa myönnetystä tutkimus- ja kehittämistoiminnan rahoituksesta. Suomessa tehtävän t&k-toiminnan rahoituksen ohella tilasto kattaa myös kansainvälisten tiedejärjestöjen, tutkimusorganisaatioiden ja t&k-ohjelmien rahoitusta. Euroopan unionin tutkimusohjelmien kansallisia rahoitusosuuksia varten talousarvioissa osoitetut varat eivät pääsääntöisesti sisälly laskelmiin. Muuttujana on t&k-rahoituksen määrä. T&k-rahoitusta tarkastellaan hallinnonaloittain sekä organisaation ja tutkimuksen yhteiskuntapoliittisen tavoitteen mukaan.

Tietoja käyttävät Suomessa julkinen tiede- ja teknologiahallinto budjettisuunnittelun apuna sekä kansainvälisiä vertailutietoja kokoavat Eurostat, OECD ja UNESCO. T&k-tiedoilla on myös yleistä poliittista merkitystä arvioitaessa Suomen ja EU:n kilpailukykyä suhteessa muihin alueisiin.

1.2 Keskeiset käsitteet ja luokitukset

Tutkimus- ja kehittämistoiminnalla (t&k) tarkoitetaan systemaattista toimintaa tiedon lisäämiseksi ja tiedon käyttämistä uusien sovellusten löytämiseksi. Kriteerinä on, että toiminnan tavoitteena on jotain oleellisesti uutta. Tutkimus- ja kehittämistoimintaan sisällytetään perustutkimus, soveltava tutkimus sekä kehittämistyö.

Valtion tutkimus- ja kehittämisrahoituksella tarkoitetaan valtion talousarviossa tutkimus- ja kehittämistoimintaan kohdennettuja määrärahoja ja myöntämisvaltuuksia eli aikeita käyttää rahaa. Tutkimus- ja kehittämistoiminnan julkiseen rahoitukseen sisältyvät valtion virastojen ja laitosten käyttöön kohdennetut t&k-varat sekä valtionavut. Valtion liikelaitosten ja kuntien kehittämistyö ei ole laskelmissa mukana.

Valtion tutkimus- ja kehittämisrahoituksen tutkimuksen yhteiskuntapoliittisen (sosioekonomisen) tavoitteen mukaisessa jaottelussa on kyselylomakkeessa tilastovuodesta 2008 alkaen ollut käytössä Eurostatin uudistettu kansainvälinen NABS-luokitus (*Nomenclature for the Analysis and Comparison of Scientific Programmes and Budgets, rev. 2007*). Vaikka se on aikaisempaa versiota yksityiskohtaisempi, ei tietojen tilastoinnissa ole käytännössä tapahtunut muutoksia, sillä Tilastokeskus on jo muutenkin käyttänyt tarkempaa pohjoismaista Nordforsk-luokitusta, jonka mukaiset tiedot ovat olleet muunnettavissa vastaamaan NABS-luokitusta. Tietojen taulukoinnissa ja julkistuksessa käytetään edelleen Nordforsk-luokitukseen perustuvaa jaottelua.

Tiedot kerää ja tilaston laatii Tilastokeskuksen Globalisaatio, innovaatiot ja tutkijapalvelu –vastuualue. Tiedonantajia ovat valtion keskusvirastot, ministeriöt ja niiden alaiset tutkimuslaitokset.

1.3 Lait ja asetukset

Tutkimus- ja kehittämistoimintatilastojen tuotannossa sovelletaan tilastolakia (280/2004). Lisäksi EU:n tiede- ja teknologiatilastoja koskeva Komission asetus (EY) N:o 753/2004 edellyttää tietojen keruuta.

2. Tilastotutkimuksen menetelmäkuvaus

Tiedot kerätään sähköisellä lomakkeella ja postikyselynä tutkimus- ja kehittämisrahoitusta saavilta ja jakavilta valtionhallinnon yksiköiltä. Tarvittaessa vastaajat saavat kyselylomakkeen myös erillisenä tiedostona. Tiedonantajia ovat keskusvirastot, ministeriöt ja niiden alaiset tutkimuslaitokset. Myös tutkimusprojekti voi olla tilastoyksikkönä. Eräiltä osin tiedot saadaan suoraan talousarvioesityksestä, näin mm. yliopistollisten keskussairaaloiden t&k-rahoitustiedot. Tiedonantajajoukkoa päivitetään vuosittain. Vuoden 2012 tiedonkeruussa ei otettu mukaan uusia vastaajayksiköitä.

Menojen reaali muutosten laskennassa on indeksinä käytetty Tilastokeskuksen julkisten menojen hintaindeksiä (2000=100). Valtion kokonaismenot ja menot ilman valtion velkaa on deflaoitu kokonaismenojen indeksillä. Tutkimusmenojen deflaattorina on käytetty valtion kulutusmenojen indeksia.

Vuoden 2011 hintaindeksitiedot ovat ennakkollisia. Arvio kustannusten nousutasosta vuonna 2012 on saatu valtiovarainministeriön kansantalousosastolta.

3. Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus

Tilaston laadinnassa noudatetaan OECD:n määritelmiä ja suosituksia. Tutkimusrahoitus tilastoidaan budjetointi-, ei käyttövuoden mukaan. Tutkimus- ja kehittämistoiminnan menoiksi lasketaan se osuus menoista, jolla rahoitetaan kyseisen määritelmän mukaista toimintaa. Tutkimus- ja kehittämistoiminnan rajaaminen jää kuitenkin kyselyn vastaajalle annettujen ohjeiden ja määritelmien perusteella, mikä saattaa aiheuttaa mittausvirhettä. Tilasto on kokonaistutkimus. Katoa ei käytännössä ilmene, sillä vastaajiin otetaan yhteyttä tarvittavissa määrin.

4. Julkaistujen tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Valtion tutkimus- ja kehittämisrahoitustilasto tilasto ilmestyy vuosittain. Tilastovuoden t&k-rahoitus perustuu hallituksen eduskunnalle antamaan esitykseen valtion talousarviosta. Ilmoitettuihin tilastovuotta koskeviin lukuihin eivät näin ollen sisälly eduskunnan hyväksymään talousarvioon mahdollisesti sisältyvät t&k-rahoitukseen kohdistuvat muutokset. Tilasto on vuosittain laadittu samoin perustein kuitenkin niin, että talousarvioesityksestä selvästi poikkeavat eduskunnan päätökset on otettu huomioon.

Talousarvioesitykseen perustuvien ennakkotietojen julkistamisajankohta on tilastovuoden helmikuu (t-10), hyväksytyyn tarkistettuun budjettiin perustuvien lopullisten tietojen tilastovuotta seuraava kesäkuu (t+6). EU:n komission regulaation vähimmäisvaatimus on edellisessä t+6 ja jälkimmäisessä t+12. Ennakkotiedot ovat käytännössä miltei lopullisia, sillä vain melko harvoin luvut muuttuvat lisätalousarvioiden tai tosiasiallisten maksatustietojen myötä. Päivitysten ja täydennysten myötä lopulliset luvut toimitetaan OECD:lle ja Eurostatille ja aikasarja korjataan seuraavaan, so. alkuperäistä kahta vuotta uudempaan julkaisuun, lähinnä sen liitetaulukoihin. Näin ollen vuoden 2012 tilastojulkistuksessa vuosien 2011 ja 2012 tiedot ovat ennakkollisia, vuotta 2010 koskevat ja sitä aikaisemmat lopullisia.

5. Tietojen saatavuus ja läpinäkyvyys/selkeys

Tilaston tiedot julkaistaan kokonaisuudessaan Tilastokeskuksen internet-sivuilla, jossa on saatavilla myös pdf-muotoinen sähköinen julkaisu. Tilastotiedote julkistetaan suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi. Internet-sivuilla julkaistavat muu materiaali toteutetaan suomeksi.

Tiedot julkaistaan myös valtion viranomaisten yhteisessä Research.fi-tiedeportaalissa, jossa on tietoja myös ruotsiksi ja englanniksi. Erillisselvityksiä tuotetaan asiakkaiden tilauksesta.

6. Tilastojen vertailukelpoisuus

Valtion tutkimus- ja kehittämisrahoituksen tilastoa on varsinaisesti laadittu vuodesta 1975 lähtien. Tilasto siirrettiin vuonna 2002 Suomen Akatemiasta sellaisenaan Tilastokeskukseen.

Laskentatavassa ja –perusteissa on vuosien varrella tapahtunut varsin mittavia muutoksia. Suurimmat muutokset ovat olleet valtuuslaskentaan siirtyminen Teknologian kehittämiskeskuksessa vuonna 1993 ja Suomen Akatemiassa vuonna 1997, kiinteistömenojen sisällyttäminen laskelmiin vuodesta 1995 alkaen sekä yliopistollisten keskussairaaloiden erityisvaltionavun ottaminen mukaan laskentaan vuonna 1997. Kyselyn kohderyhmään lukeutuvat tilastoyksiköt päivitetään vuosittain.

Vuonna 2008 toimintansa aloittaneen työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan pääluokka koostuu entisen kauppaja- ja teollisuusministeriön määrärahoista, ja osasta sekä työministeriön että sisäasiainministeriön pääluokan määrärahoja. Tässä tilastossa entisen työministeriön t&k-rahoitus sisältyy kokonaisuudessaan TEM:in hallinnonalan rahoitukseen.

Sektoritutkimuslaitoksiksi luettavilla valtion tutkimuslaitoksilla on tutkimustehtävän lisäksi vaihtelevassa määrin mm. valvonta- ja muita viranomaistehtäviä. Tästä johtuen t&k-toimintaan kohdistuvan rahoituksen osuus niiden budjeteissa poikkeaa suuresti toisistaan. Tutkimuslaitosten määrä vaihtelee niiden lopettamisten

ja toimintojen yhdistämisten vuoksi. Tutkimuslaitokset ovat rooleiltaan ja tehtäviltään hyvin erilaisia eikä selkeää kriteeristöä tutkimuslaitosten määrittelemiseksi ole. Yksittäisten laitosten määrittelemisessä valtion tutkimuslaitoksiksi on otettu huomioon niiden omat tai ministeriöidensä lausunnot niiden roolista.

Sektoritutkimuksen rakenteelliseen uudistamiseen liittyen Kansanterveyslaitos (KTL) ja Sosiaali- ja terveysalan tutkimus- ja kehittämiskeskus STAKES yhdistyivät 1.1.2009 Terveyden ja hyvinvoinnin laitokseksi (THL). Merentutkimuslaitos lakkautettiin ja sen toiminta siirtyi 1.1.2009 lukien osaksi Suomen ympäristökeskusta (SYKE) ja Ilmatieteen laitosta.

Yliopistolaitoksen kokonaisuudistukseen liittyvä yliopistojen oikeudellisen aseman muuttuminen vuoden 2010 alusta ei vaikuta tilastoituun tutkimus- ja kehittämisrahoitukseen.

Vuoden 2010 tiedot on korjattu Suomen Akatemian osalta. Akatemian virkojen muuttamisesta tehtäviksi liittynyt tekninen 66 miljoonan euron lisäys on palautettu tilastoon.

Tilastovuodesta 2011 alkaen vastaajia on pyydetty ilmoittamaan ja tyyppittelemään valtion talousarviossa t&k-toimintaan osoitetut määrärahat, jotka suuntautuvat kansainvälisille tutkimusorganisaatioille ja kansainvälisiin t&k-ohjelmiin. Kyseiset määrärahat ovat aiemminkin olleet erittelemättöminä mukana tilastossa.

T&k-rahoitustilastojen tuottamat tiedot ovat OECD:n ja EU:n jäsenmaissa ovat kokonaistasolla vertailukelpoisia. Merkittävimmät eroavuudet maiden välillä ilmenevät rahoituksen yhteiskuntapoliittisen tavoitteen mukaisessa luokittelussa.

7. Selkeys ja eheys/yhtenäisyys

Tutkimus- ja kehittämisrahoitus valtion talousarviossa –tilasto kuvaa julkista t&k-rahoitusta; Tilastokeskuksen tutkimus- ja kehittämistoiminnan tilasto puolestaan kuvaa t&k-toiminnan menoja. T&k-menotilastossa (toteuma) oleva julkinen rahoitus ei välttämättä ole sama kuin rahoitustilaston julkinen t&k-rahoitus (aikomukset). T&k-rahoitustilastoon, toisin kuin tutkimustilastoon, sisältyy myös kansainvälisten järjestöjen ja organisaatioiden jäsenmaksuja ja rahoitusosuuksia. T&k-toiminnan perusmääritelmä on molemmissa tilastoissa sama.

Lisätietoja

Tero Luhtala 09 1734 3327

Teemu Oinonen 09 1734 2634

Vastaava tilastojohtaja:

Leena Storgårds

tiede.teknologia@tilastokeskus.fi

www.tilastokeskus.fi

Lähde: Tutkimus- ja kehittämisrahoitus valtion talousarviossa 2012, Tilastokeskus

Asiakaspalaute: www.tilastokeskus.fi/palaute

*Tietopalvelu, Tilastokeskus
puh. 09 1734 2220
www.tilastokeskus.fi*

*Julkaisutilaukset, Edita Publishing Oy
puh. 020 450 05
asiakaspalvelu.publishing@edita.fi
www.editapublishing.fi*

*ISSN 1796-0479
= Suomen virallinen tilasto
ISSN 1459-9074 (pdf)*